Pam: Africa - North
Ringbord, Elsa
188

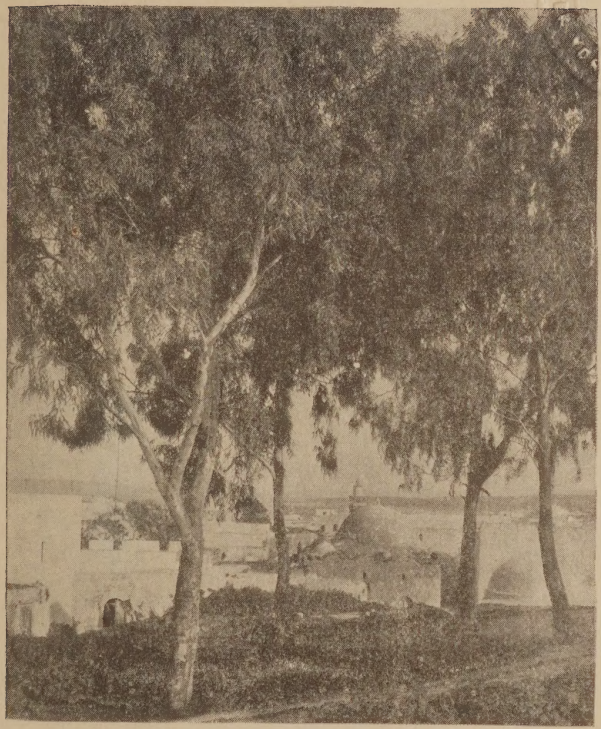

BIZERTE

K. M. A:s utpost i Nord-Afrika.

LIBRARY

Bizerte:

K. M. A:s utpost i Nord-Afrika

av *Elsa Ringborg.*

Kvinnliga Missions Arbetares (K. M. A:s) Nord-Afrika-mission har alltsedan den bildades 1898 varit förlagd till staden Bizerte i det franska lydlandet Tunis. I huvudstaden med samma namn har den inhemske styresmannen, beyen, och den franska administrationen sitt säte. Bizerte ligger vid Medelhavet, är garnisonsstad och station för en stor del av den franska örlogsflottan. De i och utanför staden förlagda trupperna uppskattades för en del år sedan till 20,000 man, och stadens innevånare likaså till 20,000. Den infödda befolkningen utgöres av araber och judar, den europeiska huvudsakligen av fransmän och italienare. Nu under kriget har den lilla staden företett en synnerligen livlig anblick, den har nämligen varit transportort för de franska kolonialtrupperna. Under anfallet vid Dardanellerna våren 1915 fördes sårade franska och engelska soldater i tusental till Bizerte och likaså resterna av den tillintetgjorda serbiska armén. Soldater av många nationer ha sålunda under krigsåren kommit och rest i en oavbruten ström. För alla har vår lilla missionssal stått öppen, och tack vare kraftigt bistånd av flere franska bröder har där bedrivits ett regelbundet

evangelisationsarbete genom möten, bokspridning och samtal. »Madame», sade nyligen en senegalier till en av missionärerna, »jag har aldrig mött någon som talat som ni». Många besökande ha sedan skickat oss brev från fronterna. Nya testamenten och evangelier på olika språk ha utdelats i tusental, och särskilt ha serberna visat en rörande glädje och tacksamhet över att komma i besittning av Guds ord, bland dem både officerare och soldater. En soldat som köpt en bibel kom in några dagar senare och berättade, att på söndagen hade han tagit den med sig och tillsammans med några kamrater gått upp bland olivträden, där hade de suttit ned en hel liten skara och lyssnat, medan en läste högt. Det har varit en outsäglig glädje för vår mission att få så rikliga tillfällen att sprida det glada budskapet under dessa fasans år.

Men missionens huvuduppgift är att bland muhammedanerna vittna om Kristus, och eftersom den utföres av ensamma kvinnor, faller arbetets tyngdpunkt givetvis bland kvinnor och barn.

När arbetet upptogs i Bizerte, var det ej av unga, oprövade krafter. Maria Ericsson och Rosa Marcusson hade redan tillbragt mer än tio år i Nord-Afrika, dit de utsänts genom fröken Elsa Borg vid Vita Bergen i Stockholm. Genom stora svårigheter hade de kämpat sig fram till en grundlig kännedom om språket och folket. De hade med

hängivenhet och välsignelse arbetat på flera platser både i Algeriet och Tunis, och ägde en ej ringa erfarenhet i missionsarbetet. Då K. M. A. år 1898 övertog ansvaret för deras och arbetets underhåll, slogo de sig ned i Bizerte. Det dröjde ej länge, förrän en skara italienare samlades till möten i deras hem. En hel liten skara fattiga italienska barn omhändertogs också under de första åren. Detta kärleksarbete fick nog tjäna till att utjämna de svårigheter med myndigheterna, som missionärerna gång efter annan utsattes för. Så småningom banade man sig väg till muhammedanska hem och hjärtan, och tidvis hade man ett ganska omfattande arbete även bland män, i synnerhet arabiska soldater, och flera döptes.

År 1901 utsändes en ny missionär, finskan Elna Stenius, som underhölls av Finlands K. F. U. K., och år 1905 fick man välkomna ännu en finsk syster, Anna Eklund. År 1909 hade K. M. A. glädjen få utsända f. d. Sofiasystern Agda Nyberg. Hon följdes året därpå av Elsa Ringborg och 1913 av Clara Karén. Men glädjen över nya svenska arbetare gick hand i hand med förlusten av de gamla. Ett stort tomrum, som kännes ännu efter tio år, har Maria Ericsson lämnat efter sig. Men vi kunna nu tacka Gud, att han förde henne till ett vidare arbetsfält, då vi höra om hur han välsignar arbetet i den stora skola för muhammedanska flickor, som hon och Anna Eklund ha i Port-Said. Elna Stenius

Fröken Rosa Marcusson.

Fröken Agda Nyberg.

Fröken Elsa Ringborg.

Fröken Clara Karén.

flyttade till London för att helt ägna sig åt arbete bland judarna, till vilka hon under vistelsen i Bizerte kände sig alltmera kallad. Rosa Marcusson ryggade ej tillbaka för den svåra uppgiften att så gott som ensam uppehålla arbetet, tills de nykomna så småningom hunnit in i språket och förhållandena.

De senares praktiska utbildning — Agda Nyberg är sjuksköterska och Clara Karén barnmorska — är av synnerligt stort värde i arbetet bland de vanlottade och fanatiska muhammedanska kvinnorna. Under den tid då åtminstone två av missionärerna voro lärarinnor var barnarbetet mera i förgrunden, nu är det husbesöken och sjukvården. Visserligen kunde ej ens lärarinnorna ha en skola, då franska lagen förbjuder privata personer att befatta sig med folkundervisningen. Dock känna vi ofta, att en lärarinna med seminarie- eller kindergartenutbildning skulle ha stor betydelse för vårt barnarbete, fastän detta tyvärr är underkastat så stora begränsningar. Och vem vet vilka förändringar i den allmänna åskådningen och i lagstiftningen som krigets slut kan medföra. Hur det än blir, så skola barnen säkert ta emot henne med öppen famn. Och hon skall inte kunna annat än hålla av dem, våra vackra, pigga och intelligenta arabbarn! Ty begåvade äro de, men så grymt försummade, okunniga, ofostrade och lögnaktiga. Vad det skulle kunna bli av dem, om de finge

växa och utvecklas i Jesu kärleks solsken, det ha vi fått ana genom de få barn, som under årens lopp fått vistas på missionsstationen. Aischa, den unga flickan, som under missionens

Stora syster och lille bror.

första tid i sex år fostrades tillsammans med de italienska barnen, var en älsklig och helhjärtad kristen, som i dopet bekänt sin tro, när hon som brud lämnade hemmet. Och de båda små flickor, som vi under senare tid haft hand om

respektive två och ett år, hur sågo vi dem ej förvandlas! Hade blott de förhoppningsfulla begynnelserna fått följas av en normal utveckling, i stället för att som så ofta sker på det muhammedanska missionsfältet kvävas i sin linda! Vårt mål är alltjämt att få till stånd ett barnhem, och kanske skall krigets följder bereda väg även för det. När man betänker, att många tusen fäder dött under kriget och lämnat oförsörjda barn efter sig, så vill man gärna tro, att det skall bli mera möjligt än förut att övervinna motståndet i detta stycke. Medan vi vänta härpå, göra vi vad vi kunna bland de små genom att samla så många som möjligt till söndagsskola och klasser, där de även undervisas i handarbete. Det sista året har detta arbete varit särskilt uppmuntrande. Ett 30-tal barn ha kommit ganska regelbundet fyra dagar i veckan. Våra systrar ha biträtts i arbetet av en kristen arabkvinna och en ung blind flicka, som kan för barnen återge de bibliska berättelserna riktigt bra. Med en lärarinna till hjälp skulle detta arbete helt säkert kunna betydligt utvidgas och fördjupas, och utan att överträda förbudet mot att hålla skola skulle hon kunna bibringa barnen många begrepp och kunskaper, som skulle vidga deras horisont och göra deras liv rikare. Var är den lärarinnan? När skall hon komma? Vi längta efter henne.

Även några kvinnor samlas i den s. k. mån-

En ung kristen.

dagsklassen till regelbunden undervisning i evangelium. Fördomarna mot att gå till utlänningarna äro dock så stora, att man genom klassen når ganska få och mest gamla kvinnor. Men i hemmen är man nästan alltid välkommen, ty gästfrihet är ett starkt framträdande drag i den arabiska folkkaraktären. »Varför har du inte varit här på så länge?» är en fråga, som ofta följer

på deras vänliga välkommen. Särskilt värde sätta de på att man besöker dem, när de äro och ha varit sjuka, vid dödsfall eller tillökning i familjen. Under sådant umgänge i hemmen får man rika tillfällen att se hur sammanvävd religionen är med det sociala och husliga livet, ja, hur sant det är att islam är ej endast en religion, utan ett socialt system. Och tungt är i sanning det ok, hårda de bojor den lägger på människorna, i synnerhet på kvinnorna. Ibland synes deras lott så hård, att hjärtat krymper samman och läpparna förstummas. Att de själva, omedvetna som de äro om möjligheterna till en rikare och friare tillvaro, i allmänhet ej längta efter något bättre, gör dem ej mindre beklagansvärda. Tvärt om. Aldrig framträder deras andliga nöd hjärtare än när man ser deras *fattiga* glädje. När de räka i yttre svårigheter är det liksom lättare att finna anknytningspunkten i deras själar. Ofta kan man ju ock få bringa lekamlig hjälp av olika slag i deras fattigdom och sjukdom. Och fastän muhammedanerna ha svårare än andra människor att tro på osjälviska bevekelsegrunder hos den som vill hjälpa dem, så bereder dock sådan praktisk kärlek vägen till deras hjärtan så som intet annat. Se här några av dessa praktiska kärleksgärningar:

Industrimissionen. För flera år sedan när det en gång var dyrtid i Bizerte, emedan skörden slagit fel, hjälpte Rosa Marcusson åtskilliga fat-

tiga kvinnor, i synnerhet övergivna, förskjutna hustrur, att förtjäna sitt bröd genom den inhemska spetssömmen. Deras förtjusning var stor att själva kunna förtjäna en slant, det hade de aldrig förr gjort. När en beställning var färdig, bådo de att få sy mer, och många nya kvinnor be-

Husbesök.

gärde arbete. Spetsarna försåldes bland missionsvännerna här hemma. Arbetet växte alltjämt, och en tid bedrevs det i så stor skala, att man kan tala om en riktig industrimission. Missionärens ekonomiska mellanhavanden med kvinnorna blevo i och för sig ett vittnesbörd. Vana som de voro vid opålitligheten bland sina egna,

gjorde de ofta sina iakttagelser och anmärkningar om den nya moral, som här mötte dem. Och missionären å sin sida fick oräkneliga tillfällen att sitta ned i hemmen och samtala om det ena nödvändiga. Hur många kvinnor ha ej på den vägen nåtts av evangelium! En av dem var vår kära Deddo, som i början av detta år kallades härifrån. Spetssömmen gav henne bröd, än mer: den öppnade hennes hjärta för missionären och hennes budskap. Hon blev till sist en av dem som allra flitigast besökte måndagsklassen, och till den var hon på väg, när hon hastigt insjuknade för att aldrig mer tillfriskna. Hennes sista ord till missionären voro: »Det är ett fast ord och väl värt att mottagas, att Jesus Kristus har kommit i världen att frälsa syndare.» (1 Tim. 1: 15). Vi tro att hon i all sin okunnighet omfattat Jesu kärlek och att hon vid sin död »fördes av änglar i Abrahams sköte».

Sjukvården. Sjuksköterskan har lätt att vinna vänner. Hennes salva, pulver och ögondroppar äro kända över hela staden. Ibland kan det vara så många, mest barn, som skola skötas med omläggningar eller indroppning i ögonen, att vårt lilla arabhus mest liknar en klinik. Många ha hört av andra om medicinens underbara verkan och komma därför att söka hjälp för sig själva eller sina anhöriga. I det sistnämnda fallet är det dock inte säkert, att missionärens inblandning ses med glädje. Så berättar syster Agda, att en

kvinna en dag kom och bad om medicin för sin sjuka dotter, en sådan utmärkt medicin som en deras vän fått ett par dagar förut och som gjort henne frisk. Hon fick då veta, att det ej gick an att lämna ut medicin, innan man visste, vad som fattades den sjuka, men syster Agda skulle komma och se henne på e. m. När hon kom, blev den sjuka emellertid mycket ond, vände sig mot väggen och ropade: »För bort utlänningen, jag vill ej se henne, jag har Muhammed och jag har nog.» Med tungt hjärta måste hon gå därifrån.

Vid allvarligare sjukdomsfall kan hon förmå många att skicka efter läkare, vilka eljest skulle lämnats utan läkarehjälp. Många kvinnor vilja på inga villkor visa sig för doktorn, och ännu oftare vill mannen ej tillåta henne att göra det. Hellre får hon dö än utsättas för en sådan skam som att visa sig för en främmande man. Det berättas om en äldre kvinna, som tog emot läkaren beslöjad. Han ville se på hennes ögon. Hon visade då ett åt gången, medan hon väl dolde ansiktet i övrigt med sin slöja. När läkaren sedan ville se även tungan, gick det dock hennes blygsamhet för när!

Gentemot alla de vidskepliga bruk som för arabkvinnorna utgöra surrogat för hygien och sjukvård, om vilka de äro fullständigt okunniga, har syster Agda mången hård dust att utstå. Och därvidlag avgår hon visst inte *alltid* med

segern! Men hennes trogna outtröttliga utgivande för de lidande vinner många hjärtan, och det är en sådd, som en dag skall bära rik och härlig frukt.

Barnmorskearbetet. Många äro också de som fått värk och lidande mildrade genom barnmorskans kärleksfulla hjälp. Se här ett exempel. Clara Karén skriver: »Jag kom in i ett hus, där en kvinna satt i förstugan och malde vete på handkvarnen. Hon förde mig in till sin svägerska, som låg sjuk i svåra plågor. Denna började genast tala med mig så förtroendefullt. Jag tror nästan hon tänkte, att Gud sänt mig till henne, för hon hade bett sin man föregående kväll att sända efter en fransk barnmorska. Hon hade haft missfall för sex månader sedan och lidit mycket. När jag dagen därpå gick dit för att lägga ett omslag på henne, fick jag se att hon hade en insydd ketiba * närmast kroppen. Den hade hennes man köpt av en »meddeb» för 10 francs. När det inte hjälpte, hade samme meddeb, för att höja ketibans verkan, skrivit ytterligare några ord på ett papper, sköljt av skriften i vatten, som ströks på den sjuka, och för det tog han ytterligare två francs. »Men det tog inte bort värken», sade kvinnan, och hon trodde nu inte alls att ketiban gjorde någon nytta, efter-

* Ketiba: ett papper på vilket några verser ur koranen äro skrivna.

som värken alltjämt fortsatte. Den sjukas bröder hade sökt övertala hennes man att skicka efter en fransk läkare, men det kunde han ej förmås till. »Om det inte vore för barnens skull», sade kvinnan, »så skulle jag begära skilsmässa. Det vore bättre, om jag finge dö och vila mig, men det finns ingen död!» Stackars arma kvinnor!

Man skulle önska att barnmorskans hjälp påkallades oftare än som sker. Många små liv skulle då kunna räddas, som nu prisgivas på grund av de arabiska barnmorskornas okunnighet och vårdslöshet. Vår kära Haloma och hennes två små äro det bästa beviset härpå. Under tio års tid hade hennes förhoppningar gäckats gång på gång, och åtminstone en gång veta vi, att barnet dött under födseln. Också blev det ett vittnesbörd både om bönens kraft och om barnmorskan-missionärens skicklighet, då hon fick sluta en liten son i sina armar. »Din gosse är ingen muslim», försäkrade grannkvinnorna. Om detta berodde på att modern vägrat att likt det gängse bruket under barnsnöden ropa sitt: »Profeten är med mig», eller därpå att gossen fick sitt första bad genast och inte som alltid annars, först vid sjundedagsfesten, är ej lätt att säga. Men de ha rätt, han är ingen muslim, utan av sina föräldrar framburen till Herren Jesus och välsignad av honom.

Missionärens käraste uppgift är att vårda den gode Herdens återfunna får och lamm. Vilken

outsäglig vila att från slöheten, okunnigheten, det fanatiska motståndet komma till en själ, som sett något av Jesu Kristi underbara skönhet, som begär att få veta mer om honom och som

Missionärer och infödda kristna.

börjat att vandra i hans efterföljd. Aldrig synes oss undret, Guds Helige Andes pånyttfödande verk, mera underbart än när det sker med en människa, som vuxit upp i islams ofruktbara, förtorkade jordmån. Att få bevittna det är en

försmak till himmelens glädje. Men under det vi följt utvecklingen hos dessa återfunna får, ha vi också som kanske aldrig annars kallats att dela Kristi lidanden. Och då har det gällt, att under bakslag och slöhetstider hos dem, som äro oss anförtrodda, ösa flitigt ur det hav av kärlek och tålamod, som vi upptäcka i den store Överherdens uthålliga trofasthet mot dem och mot oss. »Ty detta är dens vilja som har sänt mig, att jag icke skall låta en enda gå förlorad av dem som han har givit mig.» Det är ej förgäves att vaka med Jesus för sådana själar. När vi få se Guds verk fördjupat i dem, när vi få ha gemenskap med dem i bönen för andra och när vittnesbördets ord så småningom växer fram på deras läppar, då växer hoppet för dem, som ännu stå misstänksamma eller likgiltiga på avstånd från oss. Genom sina egna skola de vinnas. »Icke genom någons styrka eller kraft skall det ske utan genom min Ande, säger Herren Sebaot». (Sak. 4 : 6.)

Käre läsare! Har du nu sett något av vad dessa blad velat visa dig? Har du sett något av dina muhammedanska systrars lidanden och betryck, deras okunnighet om Gud och deras stora andliga nödläge, deras yttre och inre fångenskap och förstått, att ingen annan än Jesus kan återge dem deras fulla människovärde? Har du

sett de små barnen med de stora möjligheterna, som skola nå sin utveckling först när de små föras fram till honom, som tog barnen upp i famnen och välsignade dem? Har du sett det himmelska ljuset över en enda själ, uttagen ur Muhammeds mörka rike och införsatt med de heliga i Jesu gemenskap? Har du sett missionsarbetet i trons och hoppets ljus, eller endast i svårigheternas? Det senare är mänskligt, det förra gudomligt. »För människor är detta omöjligt, men icke för Gud, ty för Gud är allt möjligt» (Mark. 10: 27). Har du sett något av förbönens stora ansvarsfulla uppgift? Har du sett Jesus? Därpå hänger det. Har du sett honom för dödens lidandes skull krönt med härlighet och ära, honom som just därför har rätt och makt över allt kött? På ditt förhållande till Jesus personligen beror i alldeles särskild grad din uppfattning av missionsarbetet för muhammedanerna. Och omvänt: Genom att försöka förstå denna underliga kristuslösa tro på Gud, som kallas islam, och se hur den utarmat dem som bekänna sig till den, genom att deltaga i bönekamp och arbete för att bland dessa återerövra äran åt Jesus, skall du själv få se hans allt överträffande härlighet i ett nytt ljus. Ty solens ljus är aldrig mera bländande än när det bryter sig mot mörka moln och än mer: »Av glansen framför honom veko molnen undan.» (Ps. 18: 13.)

Föreningen Kvinnliga Missions Arbetare
(K. M. A.),

bildad våren 1894 har till syfte att särskilt i kvinnovärlden främja evangelii spridning bland lappar, judar, muhammedaner och hedningar.

När och fjärran, K. M. A:s missionstidning, innehåller meddelanden från missionen i Nord-Afrika såväl som från K. M. A:s övriga fält. Utkommer med 10 n:r om året. Pris 1: 50, på posten 1: 85.

Sparbössor för missionen Nord-Afrika tillhandahållas på K. M. A:s expedition. Sändas på begäran.

»Friviljeoffer». Små sidenpåsar, där friviljeoffer nedläggas på namns- och födelsedagar. Influtna medel användas för *tre* av K. M. A:s missionärer, därav en i Nord-Afrika. Sändas på begäran.

Vidare upplysningar meddelas å

K. M. A:s expedition, Brunnsgatan 3,
STOCKHOLM.

Pris 30 öre

Stockholm, Svenska Tryckeriaktiebolaget 1919.